

tmmob'nin cins ayrımcılığına ilişkin mta'ya karşı kazandığı davanın gerekçeli kararı yayımlandı

TMMOB'nin cins ayrımcılığına ilişkin MTA aleyhine açmış olduğu ve kazandığı davanın gerekçeli kararını sunuyoruz. Mahkeme kararı ile ilgili ayrıntılı bilgiye www.tmmob.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

T.C. DANIŞTAY ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2004/4382 Karar No : 2006/539

Davacı : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Atatürk Bulvarı No:131/9 Bakanlıklar/ANKARA

Vekill : Av.Nurten Çağlar Yakış-aynı yerde-

Davalılar : 1-Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü-ANKARA

Vekill : Av.F.Gülen İsmailoğlu-aynı yerde-

2-Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi - ANKARA

Vekill : Av.Sibel Karahan-aynı yerde-

Davanın Özeti : Davacı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, KPSS-2004/2

ve Ek Yerleştirme Tercih Klavuzununun 252 kodunda yer alan ve Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatına mühendis kadrosuna yapılacak atamalar için, "Cinsiyeti erkek olmak." ibaresini içeren düzenlemenin; Anayasanın 2. maddesinde Devletin demokratik sosyal bir hukuk Devleti olduğunun belirtildiğini, kadın hakları yönünden Devletin temel niteliklerine aykırı koşullar getirilemeyeceğini, 3232 sayılı Kanunla uygun bulunan ve Bakanlar Kurulunca onaylanan Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi hükümlerine göre, İstihdam konularında eşit seçim kriterleri uygulanması da dahil, kadınların erkeklerle eşit istihdam olanaklarına sahip olma haklarının bulunduğunu, 3458 sayılı Kanun hükümleri uyarınca elde edilen "Mühendis" ünvanının idari düzenlemelerle ortadan kaldırılamayacağını ileri sürerek iptaline karar verilmesini istemektedir.

Karar:

Hüküm veren Danıştay 12. Dairesince duruşma için önceden belirlenen 22.2.2006 tarihinde davacı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği vekilli Av.Nurten Çağlar Yakış'ın geldiği, davalı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nü temsilen Av.F.Gülen İsmailoğlu'nun ve diğer davalı Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı'nı temsilen Av.Sibel Karahan'ın geldiği görülerek Danıştay Savcısı Yaşar Uğurlu hazır olduğu halde açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne göre söz verilip dinlendikten ve Savcının düşüncesi alındıktan sonra duruşmaya son verildi. Dava dosyasındaki belgeler incelenerek işin gereği düşünüldü:

Davalı İdarelerden Ö.S.Y.M. Başkanlığı'nın davacı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin dava konusu işlem nedeniyle menfaatinin etkilenmediği, dolayısıyla dava açma ehliyetinin bulunmadığına yönelik usuli itirazı haklı görülmeyle işin esasına geçildi:

Dava; KPSS-2004/2 ve Ek Yerleştirme Tercih Klavuzunun 252 kodunda yer alan ve Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatına mühendis kadrosuna yapılacak atamalar için, "Cinsiyeti erkek olmak." ibaresini içeren düzenlemenin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 10. maddesinde, "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." denilmektedir. Bu yasak, birbirinin aynı durumunda olanlara ayrı kuralları uygulanmasını, ayrıcalıklı kişi ve toplulukların yaratılmasını engellemektedir. Aynı durumda olanlar için farklı düzenleme eşitliğe aykırılık oluşturur. Anayasa'nın amaçladığı eşitlik, mutlak ve eylemlilik değil hukuksal eşitliktir. Aynı hukuksal durumlar aynı, aynı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik çiğnenmiş olmaz. Başka bir anlatımla, kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlar arasında değişik uygulamalar yapılamaz.

İdare hukuku alanında eşitlik ilkesi kamu hizmeti kavramı ile birlikte aktarılmaktadır. Buna göre eşitlik kamu hizmetinin genel ilkelerinden biridir. Bu çerçevede idare, kamu hizmetini dilediğine sunmakta özgür olmadığı gibi eşit durumda bulunanlara eşit farklı konumda bulunanlara da farklı biçimde sunmak zorundadır. Ayrıca kamu hizmetinin tarafsızlığı ilkesi, "ayrımcılık yapmama" yükümlülüğünü de içinde barındırmaktadır.

TC. Anayasasının; kamu hizmetlerine girme hakkının düzenlendiği 70 inci maddesinde de; "Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiç bir ayırım gözetilemez." hükmü yer almaktadır.

Anayasanın yukarıda yer verilen hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, herkes cinsiyet yönünden kanun önünde eşittir. Aynı hukuksal durumda bulunan kişiler arasında cinsiyet farklılığının hukuksal eşitsizliğe gerekçe olabileceği kabul edilemez. Bir yüksek öğretim lisans programına devam edilerek alınan mezuniyet diploması; diplomaya hak kazanan kişinin mesleği her koşulda yerine getirmeye hak kazandığını göstermektedir. Kamu hizmetine girmede cinsiyet ayrımcılığına dayalı engelleyici yönde getirilen koşullar eşitlik ilkesine aykırı olacağı gibi, işlevselliği kalmayan meslek unvanlarının dolaylı olarak kişilerin elinden alınması suretiyle hak kaybına yol açacaktır.

Dosyanın incelenmesinden, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatının mühendis kadrolarına yapılacak atamalar için KPSS-2004/2 ve Ek Yerleştirme Tercih Klavuzunda 100 adet mühendis kadrosundan 88 adeti için 252 kodu ile "Cinsiyeti erkek olmak." koşuluna yer verildiği anlaşılmıştır.

Olayda, Anayasanın yukarıda anılan hükümleri gereğince, kamu kurum ve kuruluşlarına, personel alımlarında, başvuru şartlarının görevin gerektirdiği nitelikler ve hizmet gerekleri doğrultusunda eşitlik ilkesine uygun bir şekilde belirlenmesi gerekmekte olup, bunun dışında hiçbir ayırım gözetilemeyeceği kuşkusuz olduğundan, Tercih Klavuzunda Anayasanın 10. ve 70. maddelerinin öngördüğü eşitlik ilkesine aykırı bir şekilde düzenlenen koşulda hukuka aykırı bulunmamaktadır.

Diğer yönden, dava konusu Ek Yerleştirme Klavuzunun yürütülmesinin durdurulmasından önce eski düzenlemeye göre, yapılabilecek sınavları kazanarak göreve başlayan kişilerin kazanılmış haklarının saklı olduğu ve Klavuzun iptaline ilişkin kararın sonra açılacak sınavlar yönünden sonuç doğuracağı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu KPSS-2004/2 ve Ek Yerleştirme Tercih Klavuzunun 252 kodunda yer alan ve Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatına mühendis kadrosuna yapılacak atamalar için, "Cinsiyeti erkek olmak." ibaresini içeren düzenlemenin iptaline, aşağıda ayrıntıları gösterilen 151.40.-YTL yargılama giderinin davalı İdarelerden alınarak davacıya verilmesine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi hükümleri uyarınca 900.-YTL avukatlık ücretinin davalı İdarelerden alınarak davacıya verilmesine, kullanılmayan 68.00.-YTL harç ile 36.70.-YTL posta ücret avansının istemi halinde davacıya iadesine, 22.2.2006 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.